



§ 395

Intern kontrollplan 2019 för kommunstyrelsen (från årshjul)

KS/2018:599 1.1.1.2

Förslag till beslut i kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen godkänner intern kontrollplan 2019 för kommunstyrelsen.

Beslutsmotivering

Enligt kommunallagen och reglementet för nämnderna ansvarar nämnderna för att den interna kontrollen. Enligt kommunens process för intern kontroll ska nämnderna årligen identifiera och analysera väsentliga risker i den egna verksamheten och varje år senast i november anta en intern kontrollplan för kommande år, som är baserad på riskanalys.

Sammanfattning av ärendet

Intern kontrollplanen 2019 för KS har tagits fram baserad på riskanalys som genomförts inom KS förvaltningar. Planen innehåller dels kommunövergripande risker och tillhörande kontrollpunkter som ingår i intern kontrollplanerna för samtliga nämnder, dels några risker och kontrollpunkter som är specifika för KS verksamheter. Nämndernas internkontrollplaner och resultatet av årets arbete återrapporteras till kommunstyrelsen samtidigt som årsrapporteringen för 2019.

Beslutsunderlag

Kommunledningskontorets tjänsteskrivelse, 2018-10-02, *Förslag: Kommunstyrelsen godkänner intern kontrollplan 2019 för kommunstyrelsen.*

Intern kontrollplan KS 2019 daterad 2018-10-02

Beslutsgång

Ordförande Hans Forsberg (M) finner att det finns ett förslag till beslut, det vill säga kommunledningskontorets förslag till beslut, och att kommunstyrelsens arbetsutskott bifaller det.

Beslutet skickas till

Kommunledningskontoret



Kommunstyrelsen



Internkontrollplan för KS 2019

Förslag till beslut i KS

Kommunstyrelsen godkänner intern kontrollplan 2019 för kommunstyrelsen.

Beslutsmotivering

Enligt kommunallagen och reglementet för nämnderna ansvarar nämnderna för att den interna kontrollen. Enligt kommunens process för intern kontroll ska nämnderna årligen identifiera och analysera väsentliga risker i den egna verksamheten och varje år senast i november anta en intern kontrollplan för kommande år, som är baserad på riskanalys.

Sammanfattning av ärendet

Intern kontrollplanen 2019 för KS har tagits fram baserad på riskanalys som genomförts inom KS förvaltningar. Planen innehåller dels kommunövergripande risker och tillhörande kontrollpunkter som ingår i intern kontrollplanerna för samtliga nämnder, dels några risker och kontrollpunkter som är specifika för KS verksamheter. Nämndernas internkontrollplaner och resultatet av årets arbete återrapporteras till kommunstyrelsen samtidigt som årsrapporteringen för 2019.

Beslutsunderlag

Kommunledningskontorets tjänsteskrivelse, 2018-10-02

Intern kontrollplan KS 2019 daterad 2018-10-02

Beslutet skickas till

Kommunledningskontoret

Kommunstyrelsen

Beskrivning av ärendet

Sedan 2017 arbetar vi med intern kontrollplaner enligt en ny kommunövergripande modell och med systemstöd (Stratsys) för planering och uppföljning av internkontrollarbetet. Sedan 2016 finns en specialisttjänst på kommunledningskontoret för att samordna och stödja arbetet med riskbaserade intern kontrollplaner för nämnderna. Utbildningar genomförs fortlöpande där flertalet förvaltningar och några nämnder hittills har deltagit. Fram till och med 2017 har intern kontrollplanerna varit en integrerad del i budget och uppföljning, men är från och med 2018 en fristående årlig process.

Enligt kommunallagen och reglementet för nämnderna ansvarar nämnderna för att den interna kontrollen är tillräcklig och utformad så att den till en rimlig grad av säkerhet uppnår:

- *efterlevnad av tillämpliga lagar, föreskrifter, policys och riktlinjer*
- *ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet*
- *tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheten*
- *skydd mot förluster eller förstörelse av kommunens tillgångar*
- *eliminering eller upptäckande av allvarliga fel*

I riskanalysen och planen som kommunstyrelsen gör, ingår också ett antal kammungemensamma risker och tillhörande granskningsaktiviteter som tagits fram av arbetsgrupper med medverkan av respektive processansvariga (HR, ekonomi med flera). Kommunstyrelsens intern kontrollplan, liksom nämndernas planer, och resultatet av granskningen ska följas upp och återsäpporeras till kommunstyrelsen samtidigt som årsrapporteringen för 2019.

Lotta Gradén

Specialist internkontroll

Intern kontrollplan 2019

Kommunstyrelsen

Innehållsförteckning

| | |
|---|-----------|
| 1 Inledning | 3 |
| 2 Sammanfattning | 4 |
| 3 Omvärldsanalys | 5 |
| 4 Arbetet med intern kontroll 2019 | 6 |
| 5 Riskanalys 2019 | 7 |
| 5.1 Risker - Till plan | 7 |
| 5.2 Risker - Ej till plan | 9 |
| 6 Planerade granskningar 2019 | 10 |
| 6.1 Planerade granskningar | 10 |
| 6.2 Uppföljning av granskning och åtgärder..... | 10 |
| 6.3 Granskning av externa utförare 2019..... | 10 |
| 6.4 Annan granskning/tillsyn | 11 |

1 Inledning

Enligt kommunallagen och reglementet för nämnderna ansvarar nämnderna för att den interna kontrollen är tillräcklig och utformad så att den till en rimlig grad av säkerhet uppnår:

- *efterlevnad av tillämpliga lagar, föreskrifter, policys och riktlinjer*
- *ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet*
- *tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheten*
- *skydd mot förluster eller förstörelse av kommunens tillgångar*
- *eliminering eller upptäckande av allvarliga fel.*

Nämnderna ska årligen identifiera och analysera väsentliga risker i den egna verksamheten och utifrån riskanalysen upprätta en internkontroll plan.

Kommunstyrelsens arbete med intern kontroll

Kommunstyrelsens arbete med intern kontroll har dubbla fokus, dels enligt uppsiktsplikten över övriga nämnder, bolag och stiftelse, dels den egna verksamheten inom Kommunledningskontoret och Samhällsbyggnadskontoret. Grunden för 2019-års plan är en riskanalys som genomförts inom styrelsen och dess förvaltning med utgångspunkt främst i reglementet och budget med omvärldsanalys.

2 Sammanfattning

Internkontrollplanen 2019 beskriver först de risker som identifierats. Sedan följer resultatet av riskanalysen som ett antal kontrollmoment som ska genomföras under året för att verifiera efterlevnad till fastlagda processer och styrdokument för verksamheten. Planen beskriver också vilket annat arbete/granskningar som görs under året och som är av betydelse för att upprätthålla en god intern kontroll.

Riskanalysen har genomförts i arbetsgrupper bestående av chefer och processägare för gemensamma kommunövergripande processer och genom workshop med förvaltningsledning och kommunstyrelsens arbetsutskott. De risker som tas till planen för 2019 är dels några gemensamma kommunövergripande riskområden (HR, ekonomi, digitalisering, administration) som varje nämnd/förvaltning ska granska. Dels är det risker som kopplas till KS specifika verksamhetsområde. Några av de identifierade riskerna tas inte med till plan för granskning utan tas omhand i form av annat utvecklingsarbete under 2018/2019.

Intern kontroll är en årligen återkommande process och är inte statisk, därav granskas ett urval av samtliga identifierade risker varje år, utifrån bedömning om sannolikhet och konsekvens av oönskade händelser.

3 Omvärldsanalys

Kungsbacka kommuns främsta styrdokument är vision 2030. Där har Kungsbackas politiker gett uttryck för hur de vill se kommunens långsiktiga utveckling. Utifrån visionen har sedan kommunfullmäktige beslutat om kommunövergripande mål som ska fungera som riktmärke för kommunens medarbetare.

För att Kungsbacka kommun ska nå de övergripande mål som kommunfullmäktige har beslutat om krävs ett strukturerat och effektivt målarbete. Förutom interna kraftsamlingar behöver Kungsbacka möta ett antal trender i vår omvärld som påverkar möjligheterna att uppnå de övergripande målen. Det kan röra sig om både möjligheter och utmaningar som kommunen behöver förhålla sig i sitt arbete.

För några år sedan presenterade Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) en omvärldsanalys tillsammans med konsultföretaget Kairos Future. Innehållet beskrev övergripande förändringskrafter och trender som bedömdes påverka det kommunala uppdraget. I år har materialet uppdaterats med fokus på ”utmaningar för det kommunala uppdraget mot år 2030”. Samma år som Kungsbackas vision siktar mot.

SKL:s rapport heter Vägval för framtiden 3 och det är där Kungsbacka kommun har hämtat strukturen och inspirationen för årets omvärldsanalys. Utgångspunkten är rapportens 13 trender som påverkar det kommunala uppdraget mot år 2030. För att göra omvärldsanalysen till Kungsbackas analys har nämnderna bidragit med de möjligheter och utmaningar som de ser under den närmaste framtiden.

Med trender avser vi en långsiktig förändring av en samhällsföreteelse. Här följer de 13 trenderna som på ett eller annat sätt kommer att påverka Kungsbacka kommun framöver.

- Minskat lokalt handlingsutrymme
- Stigande förväntningar på välfärden
- Hårdare konkurrens om kompetens
- Ökad polarisering
- Ökad bostadsbrist
- Ökat fokus på landsbygden
- Förändrat medielandskap
- Minskad tillit
- Ökade möjligheter att effektivisera med ny teknik
- Ökat kommunalt fokus på integration
- Ökad osäkerhet
- Fler geopolitiska konflikter
- Från kunskaps- till nätverkssamhälle

Trenderna beskrivs mer utförligt i omvärldsanalysen kommunbudget 2019, plan 2020-2021.

4 Arbetet med intern kontroll 2019

Arbetet med intern kontroll är inte bara granskning enligt planen, utan också en del av den vardagliga verksamheten liksom ett förebyggande arbete med utbildning och nätverkande.

Utifrån riskanalysen och de risker som tas till internkontrollplanen för 2019 tas anvisningar fram för hur, var, när och av vem dessa granskningar ska genomföras. Varje punkt har en övergripande ansvarig. Främst genomförs granskning under senhösten 2019 för att få ett så stort underlag som möjligt att granska. Processen och arbetssättet är nytt sedan 2018 vilket innebär att det ännu finns en begränsad erfarenhet från tidigare år att ta med in i planeringen.

Från kommunledningskontoret genomförs regelbundet nätverksträffar med nyckelpersoner i förvaltningarna för att följa upp och stötta arbetet med intern kontroll och ge tillfälle att utbyta erfarenheter.

Inom kommunen kommer ett antal öppna utbildningstillfällen att ges (t ex. riskanalys, intern kontroll). Information och utbildning ges till nämnder och förvaltningsledningar enligt behov och önskemål. Det gäller också stöttning i det förebyggande arbetet mot korruption och oegentligheter.

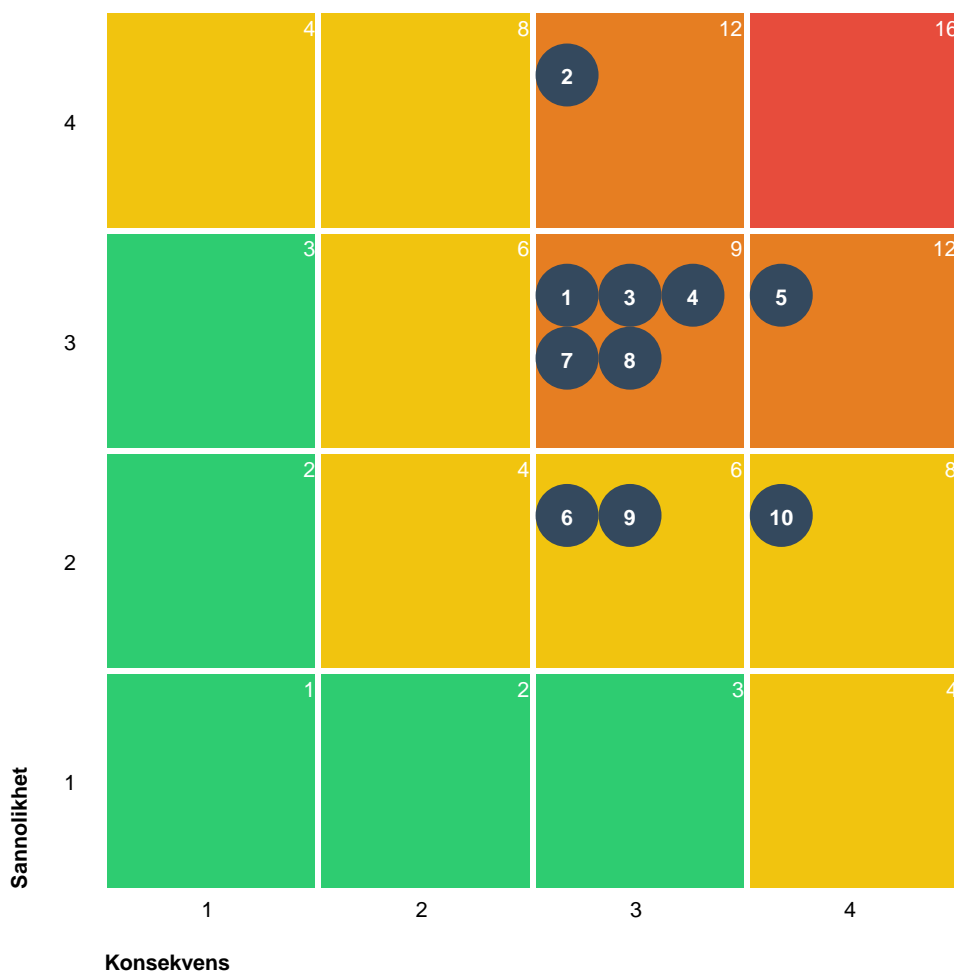
2019 är året efter valår då politikerutbildning genomförs. Här ingår avsnitt om intern kontroll. Intern kontroll är också en del av utbildningen för nya chefer.

5 Riskanalys 2019

5.1 Risker - Till plan

I matrisen visas identifierade risker i en löpnummerserie (svarta cirklar) och återfinns med beskrivning i tabellen nedan.















Siffrorna 1-16 längst ner i varje ruta indikerar riskvärde = sannolikhet x konsekvens.








7 Hög 3 Medel Totalt: 10

| |
|---------|
| Kritisk |
| Hög |
| Medel |
| Låg |

| Sannolikhet | Konsekvens |
|--|--|
| 4 Mycket vanligt - exempelvis 1 gång per vecka | Allvarlig/stor inverkan (så stor att den inte får inträffa) |
| 3 Vanligt - exempelvis 1 gång per månad | Kännbar (uppfattas som besvärande för berörda intressenter och kommunen) |
| 2 Ganska vanligt - exempelvis 1 gång per år | Lindrig (uppfattas som liten av berörda intressenter och kommunen) |
| 1 Osannolik (risken är praktiskt taget obefintlig) - exempelvis 1 gång per 10 år | Försumbar (obetydlig för berörda intressenter och kommunen) |

| Kategorier | Risker | Sannolikhet | Konsekvens | Till plan |
|--|--|-------------------|---|-----------|
| Personal  |  1 Kommunövergripande risk: Bristande efterlevnad av semesterlagen | 3. Vanligt | 3. Kännbar (uppfattas som besvärande för berörda intressenter och kommunen) | Ja |
| Ekonomi  |  2 Kommunövergripande risk: Manuella betalningar | 4. Mycket vanligt | 3. Kännbar (uppfattas som besvärande för berörda intressenter och kommunen) | Ja |
| |  3 Kommunövergripande risk: Redovisning av representation | 3. Vanligt | 3. Kännbar (uppfattas som besvärande för berörda intressenter och kommunen) | Ja |
| Informations säkerhet och administration  |  4 Kommunövergripande risk: Styrning och förvaltning av verksamhetssystem och digitala verktyg följer inte systemförvaltarmodellen. | 3. Vanligt | 3. Kännbar (uppfattas som besvärande för berörda intressenter och kommunen) | Ja |
| |  5 Kommunövergripande risk: Dokumenthanteringsplaner är inte fullständiga och följs inte för all verksamhet. | 3. Vanligt | 4. Allvarlig/stor inverkan (så stor att den inte får inträffa) | Ja |
| |  6 Kommunövergripande risk: Kommunens policy för kommunikation följs inte i verksamhetens alla delar. | 2. Mindre vanligt | 3. Kännbar (uppfattas som besvärande för berörda intressenter och kommunen) | Ja |
| Verksamhet  |  7 Risk att kommunen inte kan anskaffa bostadslösningar som möjliggör fullgod integration för av Migrationsverket anvisade nyanlända. | 3. Vanligt | 3. Kännbar (uppfattas som besvärande för berörda intressenter och kommunen) | Ja |
| |  8 Jävsrisk vid prioritering av olika typer av samhällsbyggnadsplaner. | 3. Vanligt | 3. Kännbar (uppfattas som besvärande för berörda intressenter och kommunen) | Ja |
| |  9 Planbesked lämnas inte inom 4 månader. | 2. Mindre vanligt | 3. Kännbar (uppfattas som besvärande för berörda intressenter och kommunen) | Ja |
| |  10 Förebyggande arbetet med krisberedskap och civilt försvar säkerställs inte. | 2. Mindre vanligt | 4. Allvarlig/stor inverkan (så stor att den inte får inträffa) | Ja |

5.2 Risker - Ej till plan

| Kategorier | Risker | Sannolikhet | Konsekvens | Anledning till att risk ej tas till plan |
|--|--|-------------|------------|---|
| Ekonomi  | Kontanthantering | | | Kontanthantering förekommer i princip inte inom KS verksamhetsområde. |
| Verksamhet  |  Företagen tappar i konkurrenskraft på grund av att kommunen inte klarar att leverera rätt förutsättningar. | | | Hanteras inom ramen för ny Näringslivsstrategi som kommer upp för beslut och implementering i början av 2019. |
| |  Strategisk kompetensförsörjning brister, övergripande inventering och identifiering av bristgrupper görs inte | | | Hanteras under 2018/19 inom arbetet med strategier för framtida kompetensförsörjning och Handlingsplan för heltid som norm. Presenterat vid KSAU 180306, HR ledning 180321 och KD 180620. |
| |  Mål för bostadsbyggande om 700-800 bostäder per år kan ej nås. | | | Läggs till följetalen och följs upp löpande under året av förvaltningsledningen. |

6 Planerade granskningar 2019

6.1 Planerade granskningar

Årets planerade granskningar är en blandning av kommunövergripande gemensamma risker och risker direkt kopplade till Kommunstyrelsens uppdrag. Granskningarna kommer att genomföras vid fastställda tidpunkter under året med en tyngdpunkt på tredje kvartalet då det är innevarande års data som granskas.

Bland de kommunövergripande gemensamma riskerna är det en risk inom HR-området som kvarstår från 2018 för uppföljning även 2019; granskning av efterlevnad av semesterlagen, där brister har konsekvenser för såväl arbetsmiljö som ekonomi och verksamhet. Också inom ekonomiområdet är det två risker som kvarstår från föregående år: manuella betalningar och redovisning av representation. En tredje identifierad risk, kontanthantering, bedöms inte vara relevant för KLK. Inom det lite bredare området informationssäkerhet och administration är det tre riskområden som tas till plan för granskning av efterlevnad av etablerade processer och styrdokument: systemförvaltning, dokumenthanteringsplaner och kommunikation.

Inom KS eget uppdrag har sju risker identifierats varav fyra tas till internkontrollplanen för 2019 och tre hanteras på annat sätt under 2018/19. Med annat sätt avses att det är ett lite större förändrings- eller utvecklingsarbete som pågår. Av de fyra identifierade riskerna är det två som kvarstår från föregående år: risk att kommunen inte kan anskaffa bostadslösningar som möjliggör fullgod integration för av Migrationsverket anvisade nyanlända och risk för att arbetet med krisberedskap inte säkerställs. De två nytillkomna punkterna 2019 handlar om jävrisik vid prioritering av olika typer av samhällsbyggnadsplaner och om handläggningstider för planbesked. Båda kopplas till kommunens planverksamhet som genom omorganisation är ett delvis nytt ansvarsområde för kommunstyrelsen.

6.2 Uppföljning av granskning och åtgärder

Resultat av årets granskningar rapporteras av utsedd ansvarig till processägare (HR, Ekonomi, digitalisering med flera) samt till berörda chefer och relevanta ledningsforum, för att utse ansvariga och vidta de åtgärder som behövs. Rapportering till kommunstyrelsen sker genom internkontrollrapporten 2019 som följer tidplanen för årsrapporten.

I ett parallellt spår löper också uppföljning av revisionsrapporter från kommunrevisionen som berör kommunstyrelsens ansvarsområde.

Resultat av granskningar, ansvar och vidtagna åtgärder dokumenteras i verktyget Stratsys.

6.3 Granskning av externa utförare 2019

Kraven på kontroll och uppföljning av externa utförare finns såväl i kommunallagen som i olika speciallagstiftningar och förordningar. I våra styrdokument finns dels upphandlingspolicyn, dels fullmäktiges program för uppföljning och insyn av verksamhet som utförs av kommunala och privata utförare och i tillhörande riktlinjer och anvisningar. Externa utförare förekommer i varierande omfattning i nämndernas olika verksamheter.

Under 2018 sker en kartläggning av andelen tjänster som utförs av externa aktörer genom uppföljning av "köp av huvudverksamhet" med rapportering i årsredovisningen. Utifrån resultatet

av kartläggningen kan uppföljning av externa utförare inom kommunstyrelsens verksamhetsområde i förekommande fall, göras 2019.

Uppsikt över nämnder, bolag och stiftelser sker främst genom rapportering i enlighet med kommunens ekonomiska styrprinciper och dialog.

Granskning görs också av att ingångna samarbetsavtal (finansiering, deltagande etc.) följs och följs upp.

Inom kommunstyrelsens område är det bland annat Göteborgsregionens kommunalförbund, räddningstjänsten Storgöteborg, Västtrafik, vattenvårdsförbund (Lygnern och Kungsbackaån och skogsförvaltningen genom Skogssällskapet som följs upp.

6.4 Annan granskning/tillsyn

Kommunstyrelsen är främst föremål för granskning av kommunrevisionen och dess upphandlade biträde, i nuläget revisionsföretaget EY. Enligt kommunrevisionens plan för 2018 (som sträcker sig över första kvartalet 2019) berörs kommunstyrelsen i huvudsak av en granskning under året: granskning av samverkan avseende bostadsförsörjning för nyanlända. Det är också uppföljning av två av 2016-års granskningar som sker under slutet av 2018 och som berör KS; Samverkan i lokalförsörjningsprocessen samt granskning av Kungsbacka direkt. I revisionsplanen för 2019 som beslutas och publiceras under första halvåret 2019, kommer uppföljning av genomförda revisioner 2017 att ingå.

Dessutom utför kommunrevisionen varje år löpande granskning, bokslutsgranskning och grundläggande granskning. Revisionens granskning av intern kontroll är en del av grundläggande granskningen.

Tillsyn/granskning inom Kommunstyrelsens verksamhetsområde kan också förekomma från Länsstyrelsen av bland annat arbetet med krisberedskap, beredskapsplanering för civilt försvar och i någon mån planverksamhet och naturvård samt integration. Skattemyndigheten genomför relativt sällan skatterevision i kommun. Inga kommande granskningar är kända i nuläget.